

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การประเมินหลักสูตรเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ตามดัชนีบ่งชี้มาตรฐานและคุณภาพการศึกษา สำหรับหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คือ มีระบบการคัดเลือกนักศึกษาเข้าศึกษา, มีระบบการวัดและประเมินผลการศึกษา, มีระบบประเมินผลการเรียนการสอน และมีระบบการติดตามการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตหลังจากจบการศึกษาแล้วภายใน 1 ปี รวมถึงข้อกำหนดตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (Thai Qualifications Framework for Higher Education, TQF:HEd) ที่กำหนดให้มหาวิทยาลัยต้องประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยทุกๆ 5 ปี และปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552

ข้อมูลเบื้องต้นที่สำคัญที่นำมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการใช้หลักสูตรเป็นระยะ ๆ อาจจะเป็นระยะหนึ่งเท่าของจำนวนเวลาในหลักสูตร หรือครึ่งหลังของระยะเวลาในหลักสูตร จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อการแก้ไขจุดบกพร่อง หรือ เพื่อปรับปรุงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งส่งผลถึงความต้องการลักษณะของผู้จบการศึกษา และความรู้ความสามารถที่จำเป็น ทั้งของตัวผู้เรียนและของสังคมโดยรวม เพื่อประโยชน์สูงสุดในการนำไปใช้ผลิตมหาบัณฑิต

หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต พ.ศ.2550 คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รัตนโกสินทร์ เปิดรับนักศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2550 เป็นต้นมา โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบการให้ความเห็นชอบหลักสูตรตั้งแต่วันที่ 25 ธันวาคม 2550 ปัจจุบันเปิดรับนักศึกษาแล้วจำนวน 4 รุ่นและมีผู้สำเร็จการศึกษา ในปีการศึกษา 2551 และ 2552 จำนวน 46 คน และ 24 คนตามลำดับ คณะบริหารธุรกิจ จึงมีความประสงค์ที่จะประเมินหลักสูตรดังกล่าว เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และนำไปใช้กับนักศึกษาที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2556 โดยคำนึงถึงมาตรฐานผลการเรียนรู้ (Domains of Learning) ของคุณวุฒิ 5 ด้านประกอบด้วย

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Morals)
2. ด้านความรู้ (Knowledge)
3. ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills)

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility)

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical, Communication and Information Technology Skills)

จากการกำหนดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ที่มีผลต่อการปรับปรุงหลักสูตรที่ครบรอบระยะเวลา 5 ปี ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต พ.ศ.2550 คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ มีการจัดการศึกษา 3 วิชาเอกได้แก่ วิชาเอกการตลาด วิชาเอกการจัดการ และวิชาเอกการบัญชี เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาให้เป็นหลักสูตรที่ตรงตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 สามารถผลิตมหาบัณฑิตที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของสังคมและประเทศชาติต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต พ.ศ. 2550 คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ จำนวน 3 วิชาเอกได้แก่ วิชาเอกการตลาด วิชาเอกการจัดการ และวิชาเอกการบัญชี ในรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ความเหมาะสม และความทันสมัยของวัตถุประสงค์ โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตรต่อบริบทปัจจุบัน

1.2 ความพร้อมและความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้าต่อการผลิตบัณฑิตที่พึงประสงค์ ในสถานการณ์ปัจจุบัน ปัจจัยด้านความพร้อมและความเหมาะสมของสิ่งสนับสนุนการสอน

1.3 การใช้หลักสูตร

1.4 ผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร

2. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานของหลักสูตรฯ ที่ครอบคลุมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

3. คำถามการวิจัย

การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต พ.ศ. 2550 คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ จำนวน 3 วิชาเอกได้แก่ วิชาเอกการตลาด วิชาเอกการจัดการ และวิชาเอกการบัญชี ที่ประเมินในแต่ละด้าน ประกอบด้วย ความเหมาะสมและทันสมัยของวัตถุประสงค์ ด้านโครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรต่อบริบทในปัจจุบัน ด้านความพร้อมและความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้าต่อการผลิตมหาบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสถานการณ์ปัจจุบัน ปัจจัยด้าน

ความพร้อมและเหมาะสมของสิ่งสนับสนุนการสอน ด้านระดับการใช้หลักสูตรและด้านผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรจะมีผลสัมฤทธิ์เป็นเช่นไร

4. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตเป็นการประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต พ.ศ. 2550 คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ 3 วิชาเอก ที่เปิดสอน ตั้งแต่ ปี พ.ศ.2550

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

คณะบริหารธุรกิจ พื้นที่ บพิตรพิมุข จักรวรรดิ

2. ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่

2.1 ผู้ทรงคุณวุฒิผู้มีความรู้ด้านการศึกษา การประเมินหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนในคณะบริหารธุรกิจ ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐ และผู้แทนชุมชน ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิถูกเลือกโดยคณะผู้วิจัย

2.2 อาจารย์ผู้สอนหลักสูตร บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต พ.ศ.2550 ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

2.3 นักศึกษาปัจจุบันที่กำลังศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต พ.ศ. 2550 ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ชั้นปีที่ 2

2.4 ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต พ.ศ.2550 ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ในปีการศึกษา 2551 และปีการศึกษา 2552

2.5 สถานประกอบการผู้ใช้มหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต พ.ศ.2550 ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ในปีการศึกษา 2551 และปีการศึกษา 2552

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 บริบทของหลักสูตรเป็นการประเมินย้อนกลับจาก

- ลักษณะมหาบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสถานการณ์ปัจจุบัน
- ความสามารถของวัตถุประสงค์ในการตอบสนองความต้องการของสังคม
- ความสามารถของคณะในการผลิตมหาบัณฑิตให้มีลักษณะที่พึงประสงค์ในสถานการณ์ปัจจุบันที่กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเสนอ เพื่อพิจารณาปัจจัยนำเข้าและการใช้หลักสูตรในปัจจุบัน

- ความเอื้อของสร้างหลักสูตรต่อการผลิตบัณฑิตที่พึงประสงค์ใน
สถานการณ์ปัจจุบัน

- ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับเนื้อหา

3.2 ปัจจัยนำเข้า

- ความพร้อมและความเหมาะสมของผู้เรียนต่อการผลิตมหาบัณฑิตที่
พึงประสงค์ในสถานการณ์ปัจจุบัน

- ความพร้อมและความเหมาะสมของผู้สอนและบุคลากรสายสนับสนุน
ต่อการผลิตมหาบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสถานการณ์ปัจจุบัน

- ความพร้อมและความเหมาะสมของสิ่งสนับสนุนการใช้หลักสูตรต่อ
การผลิตมหาบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสถานการณ์ปัจจุบัน

3.3 การใช้หลักสูตร ได้แก่

- กระบวนการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ กระบวนการสอน เทคนิคการสอน
งานมอบหมาย

- เนื้อหาวิชา

- ระยะเวลา

- การประเมินผล

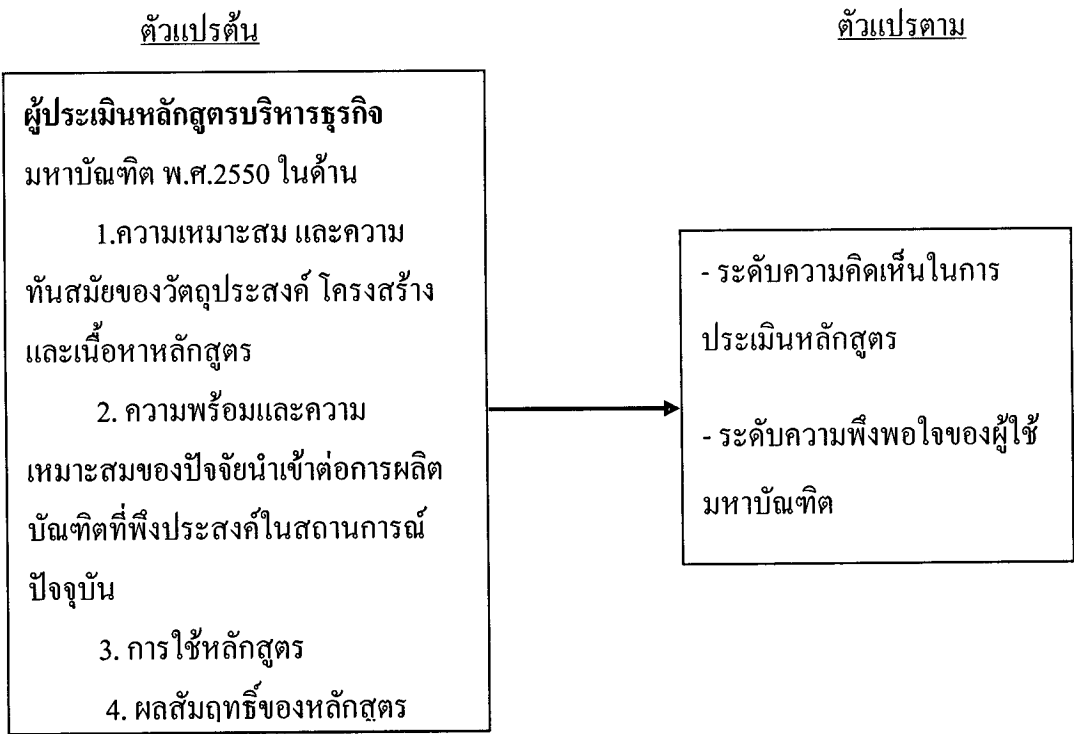
3.4 ผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร

- ความสามารถของมหาบัณฑิตในการนำความรู้จากหลักสูตรไปใช้

- คุณลักษณะของมหาบัณฑิต

5. สมมุติฐานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยมุ่งศึกษาภายใต้กรอบแนวคิดและทฤษฎีการประเมินหลักสูตรที่
มุ่งประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาประกอบด้วยอาจารย์ผู้สอน
นักศึกษาปัจจุบัน ผู้สำเร็จการศึกษา ผู้ใช้มหาบัณฑิตในสถานประกอบการ โดยการวิเคราะห์ข้อมูล
ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย คณะผู้วิจัยได้ออกแบบสอบถามเพื่อศึกษาระดับความ
คิดเห็นในการประเมินหลักสูตรจากผู้ประเมินในด้านต่างๆซึ่งกำหนดไว้เป็นตัวแปรต้นที่มีผลต่อ
ระดับความเห็นในการประเมินหลักสูตรรวมถึงระดับความพึงพอใจของผู้ใช้มหาบัณฑิตซึ่งได้
กำหนดไว้เป็นตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต พ.ศ. 2550 คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ จำนวน 3 วิชาเอกได้แก่ วิชาเอกการตลาด วิชาเอกการจัดการ และวิชาเอกการบัญชี

มหาวิทยาลัย หมายถึง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ผู้ทรงคุณวุฒิผู้มีความรู้ความสามารถด้านการจัดการศึกษา หมายถึงผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ด้านการศึกษา การประเมินหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนในคณะบริหารธุรกิจ ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐบาลและผู้แทนชุมชน ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิถูกเลือกโดยคณะผู้วิจัย

อาจารย์ผู้สอน หมายถึง คณาจารย์ที่มีส่วนร่วมในการสอนระหว่างใช้หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต พ.ศ. 2550

นักศึกษาปัจจุบัน หมายถึง นักศึกษาปัจจุบันที่กำลังศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต พ.ศ.2550 ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ชั้นปีที่ 2

ผู้สำเร็จการศึกษา หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต พ.ศ.2550 ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ในปีการศึกษา 2551 และปีการศึกษา 2552

7. ผู้ใช้หมอบัณฑิตในสถานประกอบการ หมายถึง สถานประกอบการผู้ใช้หมอบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต พ.ศ.2550 ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ในปีการศึกษา 2551 และปีการศึกษา 2552

7. ผลการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อทราบผลการประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต พุทธศักราช 2550 จำนวน 3 วิชาเอก ได้แก่ วิชาเอกการตลาด วิชาเอกการจัดการ และวิชาเอกการบัญชี ในรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความเหมาะสม และความทันสมัยของวัตถุประสงค์ โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตรต่อบริบทปัจจุบัน
2. ความพร้อมและความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้าต่อการผลิตบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสถานการณ์ปัจจุบัน
3. การใช้หลักสูตร
4. ผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการวิจัย

เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาแนวทางการดำเนินงานของหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตที่ครอบคลุมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552